שני לוחות הברית — תורה אור

ישראל גוי אחד בארץ נתעטרו בענין אחד בשני פנים, דהיינו בכלל ופרט:

א' בכלל שכולם הם כאיש אחד ונקראים נפש אחת כמו שנאמר (דברים י, כב) בשבעים נפש ירדו אבותיך וגו', והענין כי חלק ה' עמו. האומות נפרדו לשבעים לשונות, ולכל אחד נתן כוכב ומזל ידוע ושר למעלה כמו שכתוב בצבא השמים (שם ד, יט-כ) אשר חלק ה' אלקיך אותם לכל העמים [תחת כל השמים. ואתכם לקח ה'. ואנחנו חלק ה' ולא עלינו שום כוכב מזל ושר, ושבעים אומות נפרדו איש מעל אחיו וכמו שנאמר (לב, ח-ט) בהנחל עליון גוים בהפרידו בני אדם. אמנם יצב גבולות עמים למספר בני ישראל, בשביל מספר בני ישראל שבתי אבות שלהן הוא ג"כ שבעים, אבל הם כולם נפש אחת, והם אחד בלי פירוד. למה, כי חלק ה' עמו, והחלק מתדמה להכלל, דכמו שהוא יתברך אחד, כך ישראל אחד, כי הם חלק ה'. וכל ישראל יש להם חלק בה' בהנצחיות כדתנן (סנהדרין פ"י מ"א) כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא:

ב' כל אחד מישראל הוא אחד המיוחד בפני עצמו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ב"ב עה, א) כל צדיק וצדיק נכוה מפני חופתו של חבירו. הרי שכולם כאחד זוכים לעולם הבא, מכל מקום כל אחד מיוחד בפני עצמו. ועל זה אמר (דברים לב, יב), ה' בדד ינחנו ואין עמו אל נכר, ינחנו לשון יחוד, על ענין כי כל אחד מיוחד במעלה בפני עצמו, ועל שכולם כאיש אחד חלק ה'. ואמר, ואין עמו אל נכר, שלא נתן הש"י על ישראל שום שליטה משום שר הנקרא אל נכר, רק הוא לבדו יתברך בכבודו ובעצמו. ועל זה הענין באו אלו שני המצות, אחת מצות הקהל, יהיו כולם ביחד אנשים ונשים וטף לשמוע התורה, כי כולם נפש אחת. אח"כ בא הציווי על כל יחיד ויחיד שיכתוב ספר תורה לעצמו, וזה כל זמן שישראל עושין רצונו של מקום אזי דבקים בו בכלל ובפרט, וכשחס ושלום חוטאים, אז עמהם אל נכר, רצוני לומר שהולכים אחר יצר הרע הנקרא אל זר, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת קה, ב) על פסוק (תהלים פא, י) לא יהיה בך אל זר כו', ואז החוטא בסטרא דמסאבא כשאר האומות:

ועל זה נתן הש"י תקנה ע"י התשובה, כי בתשובה חוזר לפנימיות הקדושה. ובא אזהרת התשובה כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוך וגו' מדבר מתשובה כמו שכתב הרמב"ן. וסוד התשובה היא בספירת בינ"ה כנודע, ושם אין מגע גוי, כי מחסד ולמטה מתחיל מגע האומות שיונקים מן הצד, דהיינו ישמעאל יצא מאברהם שהוא חסד, ועשו מן יצחק שהוא גבורה, ואח"כ ע' שרים הסובבים, ובמקום מגע גוי ביין שהוא השפע הנשפע עושהו נסך, ומכח זוהמא של נחש שנתפשטה בחטא שסחטה חוה אשכול של ענבים שהוא שורש פורה ראש ולענה נעשה זה הנסך, ועל היין זה נאמר אל תרא יין כי יתאדם (משלי כג, לא). אמנם בבינה שם אין מגיע מגע גוים, ושם היין משומר בענביו אשר עליו רמזו רבותינו ז"ל שהוא משומר מששת ימי בראשית (ברכות לד, ב), רצו לומר

ששת ימי בראשית במקומם דהיינו הבנין שם יש מגע, אבל בששת ימי בראשית הנעלמים שם היין משומר, וזה היין משמח, ועד שם צריך להגיע הבעל תשובה, שבתשובה שעושה מכניע הקליפות שסיבב עצמו בהם ומסלקם ונכנס פנימה עד שם. ואז נכנס יין יצא סוד (ערובין סה, א), סוד ה' ליראיו. וסו"ד בגימטריא שבעים, ושבעים נפש מישראל כולם נפש אחד הם, מאחר שהם חלק ה' אז לכולם חלק לעולם הבא. וכבר נודע שהבינה היא סוד עולם הבא, ואז ה' אחד ושמו אחד וישראל אחד הדביקים בו. וישראל הם הנקראים אדם, כמו שנאמר (יחזקאל לד, לא) אדם אתם, ועליהם נאמר (בראשית א, כו) נעשה אדם בצלמנו כו'. ואדם לשון (ישעיה יד, יד) אדמה לעליון, ונעשה מרכבה לאדם היושב על הכסא כביכול. ובאם חס ושלום פוגמים למטה, אז פוגמים למעלה:

ועל זה בא הרמז שהזכיר סוד האצילות, ואח"כ אמר שחת לו לא כו', הוזכר האצילות פרדס דף כ"ב, וזה לשון הזוהר, כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלהינו (דברים לב, ג), מאי שם ה', אר"ש האי דכתיב הבו גודל לאלהינו דא גדולה, תמים פעלו דא גבורה, כי כל דרכיו משפט דא תפארת, אל אמונה דא נצח, ואין עול דא הוד, צדיק דא יסוד, וישר דא מלכות הוא כלא שמא דקב"ה, ובג"כ כי שם ה' אקרא. אמר ר' חייא, האי קרא מיניה אוליפנא חכמה עלאה והכי הוא. אבל סיפא דקרא, מקשר קשורא דהימנותא במאי דכתיב הוא כלא הוא לבדו כלא הוא חד בלי פרודא. וא"ת כל הני סגיאין אינון. חזר ואמר הוא כלא סלקין ומתקשרים בחד, והוא הוי, והוא יהי, והוא חד בריך שמיה לעלם ולעלמי עלמין, עד כאן לשונו:

אמר אח"כ, שחת לו לא בניו מומם, כי ישראל הנקראים אדם שהם בצלם עליון כשמשחיתים דרכם פוגמים למעלה, וזהו שחת לו כביכול. אח"כ אמר, לא, כלומר לא תבין שממש חס ושלום ההשחתה היא למעלה בו יתברך, זהו לא, הוא לו והוא לא. אח"כ פירש כיצד בניו מומם, מצד שהם בניו והקב"ה אוהבם וחפץ בטובתם ורצונו להשפיע להם טוב, והמניעה מצד קבולם, מכל מקום כביכול דבר זה צער לו, על זה שחת לו, אבל ההשחתה והמום בעצם בו הוא, לא רק מומם. וקרוב לזה כתב הזוהר בענין אחר על פסוק זה של שחת לו לא, עיין שם באורך:

הכלל העולה, כשישראל עושין רצונו של מקום, מוסיפים כח בגבורה של מעלה. זאת תורת העולה, אשרי עין ראתה כל אלה, נזכה בזמן קריב בעגלא אמן: